

Sygn. akt XII Gz 530/13

POSTANOWIENIE

Dnia 05 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Gdańsku Wydział XII Gospodarczy Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Dariusz Janiszewski

Sędziowie: SSO Bożena Kachnowicz – Kokot

SSO Jolanta Safader – Skwarlińska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 05 listopada 2013 roku w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela Spółdzielni Pracy (...) w Ł. w likwidacji

z udziałem dłużnika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu

na skutek zażalenia dłużnika

od postanowienia Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 17 lipca 2013r., sygn. akt VI GCo 539/13

postanawia:

1/ sprostować z urzędu w komparycji postanowienia Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 17 lipca 2013r., sygn. akt VI GCo 539/13, wymienienie stron i oznaczenie przedmiotu sprawy w ten sposób, że po słowach „na posiedzeniu niejawnym” w miejsce słów „sprawy z powództwa Spółdzielni Pracy (...)w Ł.w likwidacji przeciwko (...)Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.o zapłatę” wpisać słowa „sprawy z wniosku wierzyciela Spółdzielni Pracy (...)w Ł.w likwidacji z udziałem dłużnika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu”;

2/ oddalić zażalenie;

3/ zasądzić od dłużnika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.na rzecz wierzyciela Spółdzielni Pracy (...)w Ł.w likwidacji kwotę 60,- (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

Sygn. akt XII Gz 530/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 17 lipca 2013 roku Sąd Rejonowy w Gdyni :

a/ nadał klauzulę wykonalności aktowi notarialnemu z dnia 01 września 2010 roku sporządzonemu przed notariuszem E. P.prowadzącą Kancelarię Notarialną w S., przy Alei (...), Repertorium (...), na rzecz wierzyciela Spółdzielni Pracy (...)w Ł.w likwidacji, przeciwko dłużnikowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł., co do obowiązku zapłaty kwoty 245.000,- zł (punkt 1 sentencji postanowienia),

b/ oddalił wniosek w pozostałym zakresie (punkt 2 sentencji postanowienia),

c/ zasądził od dłużnika (...). Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. na rzecz wierzyciela Spółdzielni Pracy (...) w Ł. w likwidacji kwotę 50,- zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (punkt 3 sentencji postanowienia).

W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał, że w sprawie zostały spełnione przesłanki wynikające z art. 777 § 5 k.p.c. do nadania klauzuli wykonalności w zakresie kwoty 245.000,- zł. Jednocześnie Sąd wskazał, iż dłużnik w opisanym wyżej akcie notarialnym poddał się egzekucji co do obowiązku zapłaty wierzycielowi całej ceny w kwocie 295.000,- zł w ratach i terminach w akcie wymienionych, zaś wnioskodawca sam wskazał we wniosku, iż dłużnik spełnił swoje zobowiązanie w zakresie kwoty 50.000,- zł.

Od powyższego postanowienia dłużnik (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. wniósł zażalenie zaskarżając postanowienie w części, tj. w zakresie punktu 1 i 3, zarzucając naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

1/ art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c. poprzez zastosowanie tego przepisu i nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu z dnia 1 września 2010 r. sporządzonemu przed notariuszem E. P. pod Repertorium (...) co do obowiązku zapłaty przez dłużnika kwoty 245.000,- zł, podczas gdy na dzień składania wniosku o nadanie klauzuli wykonalności w przedmiotowej sprawie, dłużnik spełnił swoje zobowiązanie co do kwoty 198.919,33 zł,

2/ art. 233 § 1 k.p.c. poprzez ustalenie, że dłużnik nie wykonał w żadnej części zobowiązania do zapłaty kwoty 245.000,- zł, podczas gdy na dzień składania wniosku o nadanie klauzuli wykonalności w przedmiotowej sprawie, dłużnik spełnił swoje zobowiązanie co do kwoty 198.919,33 zł.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę postanowienia Sądu Rejonowego w Gdyni w zaskarżonym zakresie poprzez nadanie klauzuli wykonalności w/wym aktowi notarialnemu co do kwoty 46.080,07 zł i oddalenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności w pozostałym zakresie. Nadto, wniósł o zasądzenie na rzecz dłużnika kosztów postępowania zażaleniowego z uwzględnieniem kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia podniósł, że klauzula wykonalności mogła obejmować co najwyżej kwotę 46.080,07 zł, ponieważ w pozostałym zakresie należność określona w/wym aktem notarialnym została zapłacona przed nadaniem klauzuli wykonalności.

W odpowiedzi na zażalenie wierzyciel wniósł o oddalenie zażalenia, ewentualnie o jego odrzucenie i obciążenie dłużnika kosztami postępowania w sprawie. Podniósł, że kwoty 245.000,- zł dłużnik zgodnie z dyspozycją wierzyciela zapłacił 158.480,- zł, zaś do zapłaty pozostała kwota 86.520,- zł, a nie 46.080,07 zł jak twierdzi dłużnik w zażaleniu. Kierując wniosek o nadanie aktowi notarialnemu klauzuli wykonalności wierzyciel nie posiadał żadnej wiedzy, by zobowiązanie swe w znacznej części spełnił. Dłużnik bowiem pomimo wielokrotnych rozmów telefonicznych i kierowanych do niego wezwań ani nie zawiadomił wierzyciela o dokonanych wpłatach, ani też nie przekazał żadnych dokumentów umożliwiających stwierdzenie jaki jest rzeczywisty stan zadłużenia. Nie ulega zaś wątpliwości, że zobowiązanie na dzień 01 września 2011r. nie zostało wykonane, stąd też wystąpienie o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu było w pełni uzasadnione.

Ponadto, wierzyciel podniósł, że skoro klauzula została nadana bez naruszenia wymogów formalnych dot. wydawania tego rodzaju postanowień, to dłużnikowi – wobec częściowej spłaty długu – przysługuje powództwo opozycyjne przewidziane w art. 840 k.p.c. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego wykonalności w części zrealizowanej przez dłużnika lub inne środki kierowane wprost do komornika prowadzącego egzekucję. Nadto, uwzględniając częściowe wykonanie zobowiązania przez dłużnika wierzyciel pismem z dnia 25 września 2013r. wystąpił do Komornika Sądowego prowadzącego egzekucję o ograniczenie jej do kwoty 86.520,- zł wraz z kosztami postępowania (k. 74 akt).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie dłużnika jest bezzasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 776 k.p.c. podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Tytułem wykonawczym jest tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności. Z kolei zgodnie z art. 777 § 1 k.p.c. tytułami egzekucyjnymi są:

- orzeczenie sądu prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu, jak również ugoda zawarta przed sądem (pkt 1);
- orzeczenie referendarza sądowego prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu (pkt 1¹),
- inne orzeczenia, ugody i akty, które z mocy ustawy podlegają wykonaniu w drodze egzekucji sądowej (pkt 3);
- akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej lub wydania rzeczy oznaczonych co do gatunku, ilościowo w akcie określonych, albo też wydania rzeczy indywidualnie oznaczonej, gdy w akcie wskazano termin wykonania obowiązku lub zdarzenie, od którego uzależnione jest wykonanie (pkt 4);
- akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej do wysokości w akcie wprost określonej albo oznaczonej za pomocą klauzuli waloryzacyjnej, gdy w akcie wskazano zdarzenie, od którego uzależnione jest wykonanie obowiązku, jak również termin, do którego wierzyciel może wystąpić o nadanie temu aktowi klauzuli wykonalności (pkt 5);
- akt notarialny określony w pkt 4 lub 5, w którym niebędąca dłużnikiem osobistym osoba, której rzecz, wierzytelność lub prawo obciążone jest hipoteką lub zastawem, poddała się egzekucji z obciążonego przedmiotu w celu zaspokojenia wierzytelności pieniężnej przysługującej zabezpieczonemu wierzycielowi (pkt 6).

Istnienie tytułu egzekucyjnego stanowi pierwszy warunek dopuszczalności egzekucji, przy czym wyegzekwowanie obowiązku nim objętego uzależnione jest także od pozytywnego wyniku postępowania o nadanie klauzuli wykonalności. Postępowanie to ma charakter autonomiczny i stanowi stadium pośrednie pomiędzy postępowaniem rozpoznawczym a wykonawczym.

Postępowanie o nadanie klauzuli wykonalności stanowi fragment postępowania egzekucyjnego, a zatem wyłączona jest możliwość podnoszenia przez dłużnika zarzutów merytorycznych. Sąd badając przesłanki dopuszczalności nadania klauzuli wykonalności ogranicza się do ustalenia, czy powołany tytuł odpowiada warunkom formalnym tytułu egzekucyjnego (art. 777 k.p.c.), lub czy zostały spełnione inne przesłanki określone w art. 778 -794 k.p.c. do wydania tytułu wykonawczego określonym podmiotom lub w celu prowadzenia egzekucji np. z danych składników majątkowych. Jeżeli klauzula wykonalności została wydana z naruszeniem przepisów prawa (albo w wypadku odmowy), to stronie służy zażalenie - art. 795 k.p.c.

Zważyć należy, że postępowanie w przedmiocie zażalenia na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności orzeczeniu Sądu ma charakter obrony formalnej żalącego, która zmierza do eliminacji naruszeń przepisów procesowych i zapewnienia zgodnego z prawem przebiegu egzekucji i jest realizowana m.in. w drodze zastosowania środków zaskarżenia przewidzianych w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym jak np. zażalenie na postanowienie sądu o nadaniu klauzuli wykonalności.

Wobec tego skarżący w toku tego postępowania może zgłaszać zarzuty formalne, do których należy np. zaliczyć sprzeczność między treścią tytułu a klauzulą wykonalności w zakresie osoby uprawnionej, nieprawomocność orzeczenia będącego podstawą tytułu egzekucyjnego, brak podstaw formalnych do objęcia klauzulą wykonalności osób trzecich nie wymienionych w tytule egzekucyjnym z tego powodu, że nie zostały spełnione przesłanki art. 788

k.p.c., 789 k.p.c. i 791 k.p.c., brak dokumentu urzędowego lub prywatnego stwierdzającego zdarzenie, od którego było uzależnione wykonanie tytułu egzekucyjnego. Czym innym natomiast jest obrona merytoryczna, która polega na zwalczaniu zasadności lub dopuszczalności egzekucji i wyraża się w przyznaniu stronie uprawnienia do wniesienia powództwa przeciwegzekucyjnego, w którym w ramach zarzutów merytorycznych można kwestionować istnienie uprawnienia wierzyciela lub obowiązku dłużnika. Wobec tego dłużnik lub osoba trzecia w razie naruszenia ich praw podmiotowych, wynikających z prawa materialnego, nie mają prawnej możliwości domagania się ochrony tych praw od organu egzekucyjnego, gdyż ten nie może badać zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym, ale mogą – o ile istnieją ku temu podstawy prawem przewidziane – skorzystać ze środków obrony merytorycznej, jakimi są powództwa przeciwegzekucyjne (art. 840 i art. 841 k.p.c.).

Mając na względzie zakres kognicji Sądu postępowaniu klauzulowym należy dojść do wniosku, że dłużnik - zwalczając postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności - może kwestionować w drodze zażalenia (art. 795 § 1 k.p.c.) wyłącznie formalne przesłanki jej nadania; kontrola sądu nie może zmierzać do oceny zasadności lub istnienia obowiązku objętego treścią tytułu egzekucyjnego. Sąd w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności nie ma ani obowiązku, ani też prawa uwzględnienia upływu terminu przedawnienia roszczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenia stwierdzonego ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym. Wniosek ten znajduje swe pełne uzasadnienie w strukturze postępowania egzekucyjnego, które nie pozwala organowi egzekucyjnemu (bez względu na to, czy nim będzie komornik, czy też sąd, również w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności) badać zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym (art. 840 k.p.c.). Organ egzekucyjny obowiązany jest wykonać tytuł wykonawczy. Badanie kwestii dotyczących wygaśnięcia zobowiązania lub niemożności egzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym należy do sądu, i to w ramach właśnie art. 840 § 1 k.p.c. Jest to jedyna droga do uwzględnienia przedawnienia wykluczająca rozpatrywanie wpływu jego na egzekucję przez organ egzekucyjny. Ze względów, które wyżej już podano, badanie to, dotyczące okoliczności materialno prawnych, nie jest dopuszczalne również w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności (por. Edmund Wengerek [w:] *Przeciwegzekucyjne powództwa dłużnika (powództwa opozycyjne)*, Wydawnictwo Zrzeszenia Prawników Polskich, Warszawa 1998, str. 91 i nast.).

Tym samym, na gruncie rozpoznawanej sprawy należało ustalić, czy istnieje tytuł egzekucyjny stanowiący pierwszy warunek dopuszczalności egzekucji.

W ocenie Sądu Okręgowego, akt notarialny z dnia 01 września 2010 roku sporządzony przed notariuszem E. P. prowadzącą Kancelarię Notarialną w S., przy Alei (...), Repertorium (...), zalicza się do kategorii tytułów egzekucyjnych wymienionych w art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżący w żaden sposób nie podważył, że klauzula wykonalności została nadana wyżej opisanemu aktowi notarialnemu bez naruszenia wymogów formalnych dot. wydawania tego rodzaju postanowień. Zatem – jak wyżej wskazano - dłużnikowi – wobec częściowej spłaty długu – przysługuje powództwo opozycyjne przewidziane w art. 840 k.p.c. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego wykonalności w części zrealizowanej przez dłużnika lub inne środki kierowane wprost do komornika prowadzącego egzekucję.

W tej sytuacji stwierdzić należy, że skarżący w żaden sposób nie podważył prawidłowego stanowiska Sądu Rejonowego co do zaistnienia ustawowych przesłanek do nadania klauzuli wykonalności wyżej opisanemu aktowi notarialnemu.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy dzieląc w całości stanowisko Sądu Rejonowego na mocy art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 2 (drugim) sentencji.

Na podstawie art. 350 § 1 i 2 k.p.c. Sąd Okręgowy w punkcie 1 (pierwszym) sprostował z urzędu w komparacji postanowienia Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 17 lipca 2013r., sygn. akt VI GCo 539/13, wymienienie stron i oznaczenie przedmiotu sprawy w ten sposób, że po słowach „na posiedzeniu niejawnym” w miejsce słów „sprawy z powództwa Spółdzielni Pracy (...) w Ł. w likwidacji przeciwko (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą

w Ł.o zapłatę” wpisał słowa „sprawy z wniosku wierzyciela Spółdzielni Pracy (...)w Ł.w likwidacji z udziałem dłużnika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu”.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. k.p.c., jak w punkcie 3 (trzecim) postanowienia uznając wierzyciela za stronę wygrywającą to postępowanie w całości. Kosztem poniesionym przez wierzyciela było wynagrodzenie pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym w kwocie 60,- złotych. Wysokość wynagrodzenia należnego pełnomocnikowi określono w oparciu o § 10 ust. 1 pkt 13 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349).